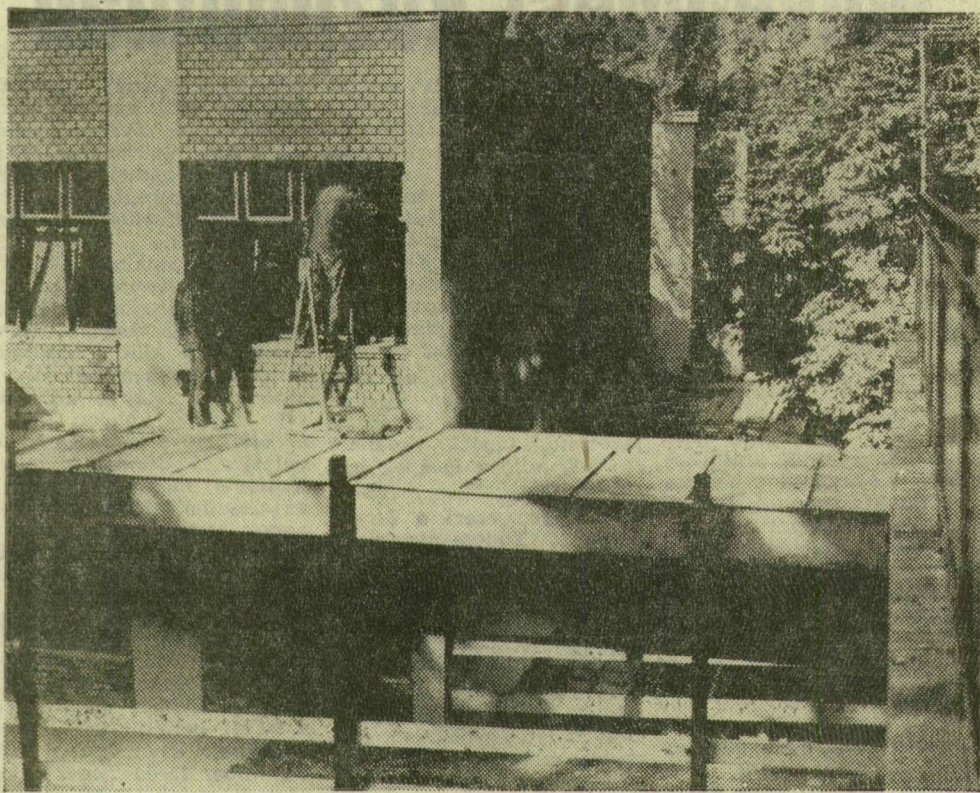

Átadás előtt az ideg-elme pavilon

Somogyi Károlyné felvétele

Az utolsó simításokat végzik a szőregi szövetkezet munkásai a szép, új épületen.

Szegeden elkezdődött végre a nagyon lassan épült ideg-elme pavilon műszaki átadása. Eredetileg úgy volt, hogy 1970. végére megépül, 90 férőhellyel. Négy év, és több millió forint ráadás után a kivitelező, a Szőregi Építő Ktisz ígérete szerint, most, október 17-én átadják a városnak az új egészségügyi intézményt.

Időt és pénzt vesztettünk, ez igaz, de nyertünk is, ugyanis a 90 helyett 150 személyes pavilonban ápolják majd a betegeket.

— Mi a véleménye az egészségügyi szakembernek az épületről? — kérdeztük dr. Bogáts Lászlót, a városi kórház igazgatóját.

— A Csongrád megyei Tervező Vállalat feladata volt a terv elkészítése. Speciális épületről lévén szó, ez még nagyobb körültekintést igényelt a tervezőktől. A pavilon végül is úgy épült fel a 2. számú kórház tömbjének szomszédságában, hogy a kiszolgálóhelyiségek, az üzemeléshez szükséges energiaforrás nem okozott gondot a tervezőknek, ezeket már meglevőnek tekintették. Az egészségügyi szakemberek véleményét pedig mi sem tükrözi jobban, mint az, hogy az Egészségügyi Minisztérium típusként elfogadta a szegedi pavilonét. Tehát bárhol az országban hasonló adottságok mellett megvalósíthatók a tervező-vállalat elképzelései.

— Mi lesz a szerepe az ideg-elme pavilonnak a város egészségügyében?

— Ideg-, de főként elmeosztályként fog működni. A 150 ágy, első hallásra, talán elegendőnek tűnik, azonban mégsem oldja meg az összes gondunkat. Dél-Magyarországon ugyanis az elmebeteg részére nincs elegendő hely az intézetekben. A gyulai, a szentesi és a bajai befogadóképessége kicsi, Szegedre — a pavilonra és az egyetem 90 ágyas osztályára — hárul a legnagyobb feladat. Megoldást talán az jelentene, ha több elme szociális otthont hoznának létre az országnak ezen a részén, így tehermentesíteni lehetne a jóval nagyobb költséggel épülő és működő kórházi osztályokat.

— Mikor kezdhetik meg az új épületben a gyógyítást?

— Fokozatosan vesszük birtokunkba a pavilont. A földszinten rendezzük be a kijózanító állomást, amelyre, sajnos, már égető szükség

ge volt a városnak. Külön női, férfi kórtermekkel, és sajnálatos módon, nem nélkülözhetjük itt a gyermek-pszichiátriai osztályt sem. Szeretnénk 30–40 ágygal indolni, s reméljük, hogy a jövő év végéig már 150 betegünket el tudjuk látni az intézetben. Ez természetesen függ az üzemelés feltételeitől és a dolgozók létszámától.

— Az egészségügy általában nem mentes a munkaerőgondoktól. Honnan verbuválódik az új intézmény ápolószemélyzete?

— Valóban, nehézségekkel küszködünk mi is. A hatvanhárom főre tervezett kezdő létszámból 37 szakkáderre lenne szükségünk. Főként

idegápoló középkadereket keresünk, még hozzá férfiakat, akár, erre, a munkára alkalmas, szakképzetleneket is. Álláshirdetéseink eddig kevés sikerrel jártak. A 30 százalékos veszélyességi pótlék, a jövőre bevezetendő csökkentett munkaidő némi csábító erő lehetne.

— A sikeres orvosi munka feltételei a korszerű műszerek is. Ezek biztosítottak-e?

— Műszereink vannak, a fejlesztés is biztosított. Korszerű készülékekkel is gazdagodtunk. Ezek azonban nem helyettesíthetik az embert, így jelenleg a legnagyobb gondot az ápolók hiánya jelenti.

Chikán Ágnes

Komszomol-küldöttség Szegeden

Tegnap Szegedre látogattott a KISZ Központi Bizottságának vendégeként október 4-től hazánkban tartózkodó Komszomol-küldöttség, hogy Budapest és Somogy megye után tapasztalatokat szerezzen Csongrád megye szolgálat iparának helyzetéről, a fiatalok munkakörülményeiről, gondjairól, képzési lehetőségeiről.

A Vaszilij Krimov, a Komszomol KB tagja, a Krasznójarj területi Komszomol másodtitkára által vezetett delegációnak Gyárjás Mihály, a megyei pártbizottság párt- és tömegszervezeti osztályának vezetője adott rövid tájékoztatást a megye szolgálat iparáról, a legutóbbi évek fejlesztésének eredményeiről. Bódi György, a KISZ megyei bizottságának első titkára is tanácskoztott a delegációval.

A vendégek ellátogattak Kistelekre, ahol Ott József, a nagyközség tanácsának elnöke mondott tájékoztatást, megtekintették a műszaki ABC-áruházat és a vendéglátóipari egységeket. A Komszomol-delegáció főke-

reste Szegeden a Centrum Áruházat, a vendéglátóipari klubot, az Orvostudományi Egyetem diákétkezdéjét és a József Attila Tudományegyetem KISZ-klubját.

Ma, vasárnap a Szeged városi KISZ-bizottság székházában találkoznak dr. Csá-

la Mihállyal, a HVDSZ megyei titkárával és Lung Milánnal, a KPVD SZ politikai munkatársával, akik a szövetkezetek feladatairól, a szövetkezetben dolgozó fiatalok helyzetéről tájékoztatták a küldöttséget. Ezután a delegáció a Tápéi Házipari Szövetkezetnél tesz látogatást, ahol Eszteró Lajos, a szövetkezet párttitkára mutatja be a szövetkezet házművezetőjét, a szövetkezetet és a szövetkezet életéről, munkájáról, majd találkozik a küldöttség a szövetkezet fiataljaival is.

A Komszomol-delegáció megyei programja Szeged idegenforgalmi nevezetességeinek megtekintésével zárul.

Kapuzárás a Balatonnál

A Balatonnál bezárták az idegnyellegű üdülőházakat. A szakszervezeti nyaralóházakban átlagban 10 turnusban fogadták a vendégeket, és összesen mintegy 130 ezer beutalt kéthetes nyaralásáról

Demokratizmus a tervezésben

Irta: Dr. Romány Pál, az MSZMP KB Területi Gazdaságfejlesztési Osztály vezetője

A IV. ötéves terv utolsó évének előirányzatai elkészültek, megvitatásuk, végső formába öntésük ezekben a hetekben folyik. Az 1975. évi terv kialakításánál természetesen csak becsülni tudják a tervezők a bázisidőszak, azaz az idei terv teljesítésének eredményeit, a népgazdaság 1974. évi zárszámadását, amely egyben a kiinduló adatait képezi a jövő évi tervnek. Hasonlóan csak a tervezett eredmények vehetők számításba az 1975. év végére is, ahonnan az új ötéves terv indul. Közben pedig előrehaladtott szakaszba jutott az 1967–1980. évre szóló népgazdasági terv feladatainak meghatározása is. Számos olyan beruházás folyik az országban, amely az 1970-es évek végén lép be a termelésbe, azaz ötödik ötéves tervünk mint új termelőkapacitással számolhat majd vele.

Amíg a következő ötéves tervre vonatkozó törvényjavaslat az országgyűlés napirendjére kerülhet, még sok munka van hátra. Számos tényezőtől függ az, hogy milyen terv alakítható ki. A következő középtávú tervidőszak kialakításában fontos szerepet játszik — többek között — a IV. ötéves terv teljesítése és az új tervidőszak céljainak kialakítási módja a megyékben, a városokban, a vállalatoknál és a szövetkezeteknél.

Az elmúlt három év

eredményeit és gondjait jól ismerjük. Nem egyszer értékelte a munkát a párt Központi Bizottsága, és rendszeresen megvonta a népgazdaság fejlődésének mérlegét a kormány, illetőleg az országgyűlés. Az alapos vizsgálatok évről évre jelentős haladásról adhattak számot, de megállapították az elmaradásokat is. S mindezt intézkedések követték. Az 1973. és 1974. évi széles körű béremelés, a nagyvárosokban folyó lakásépítés központi forrásból való pótlólagos támogatása, számos jogi és közgazdasági szabályozás általánosan ismert. Több korlátozó intézkedést is kellett hozni a gazdasági élet szabályozására.

Központi — együttes miniszteri — engedélyhez kötötték például a nem termelő létesítmények, az irodaházak, a vállalati üdülők és hasonló épületek beruházásának megkezdését, szabályozták az állampolgárok által építhető lakások, építmények nagyságát stb. Az említett korlátozó intézkedések alapján a beruházóknak engedélyt kellett kérniük, s közel 100 kérelmet — többségében új irodaházak építésére — a központi szervek elutasítottak. Az említett példa is azt mutatja, hogy a kormányzati szervek következetesen munkálkodnak a kedvezőtlen jelenségek visszaszorításán, s egyidejűleg azoknak a folyamatoknak az erősítésén, amelyek gazdasági feladataink teljesítését eredményesen segíthetik.

Hasonlóan járnak el tanácsaink, amelyeknek a tervidőszak ideje alatt — a tanács törvény alapján — kibővültek jogaik és kötelezettségeik a területükön folyó gazdasági munkával összefüggésben is. Közvetlen érdekük fűződik ahhoz, hogy a területükön működő gazdasági szervezetek tervszerűen működjenek, eredményesen gazdálkodjanak, tekintet nélkül arra, hogy azok tanácsai, vagy állami vállalatok, mezőgazdasági vagy más szövetkezetek. Testületi üléseiken, szakigazgatási szerveik munkája nyomán szintén az éves feladatok eredményes teljesítéséről adhattak számot, persze, nem kevés gondról, valamint hibáról, mulasztásról is. Ezek jó része, az esetek többségében olyan, amit helyileg, sőt csakis helyileg lehet megoldani, az elmaradást felszámolni.

Sok múlik tehát azon, hogy a mostani ötéves tervidőszak hátralevő öt negyedében, valójában az 1975-ös évben, mi történik a tervszerű gazdálkodás, a termékek minőségének javítása, a jobb üzemi és munkaszervezés és más ismert feladat teljesítése érdekében. És nemcsak ebben a tervidőszakban, hiszen több tanács állapított meg a közelmúltban olyan elmaradást, amely a következő tervidőszak munkáját is hátráltatja, ha nem szüntetik meg az előtűnk levő időben. Elegendő utalni azokra a beruházási elmaradásokra, amelyek a szakmunkásképzési feladatokat, a

közoktatást, a lakossági szolgáltatásokat, vagy más ellátási területet érintenek. Az 1976-tól induló ötéves terv nyilvánvalóan számol ezek terv szerinti megvalósításával, így tehát hátránnyal indul az a város, vagy megye, amely az elhúzódozó kivitelezés, vagy hiányos előkészítés miatt tervezett kapacitását nem hozza létre. Lényegében tehát a következő ötéves terv sikeres teljesítése érdekében is szükséges a jelenlegi tervben előírtak hiánytalan teljesítése. A késedelem ugyanis valójában alig pótolható, mindenképpen veszteséggel, többletköltséggel jár, s hátrányokat szenved az érintett lakosság is.

A másik fontos feladat

a következő ötéves fejlesztési tervnek a jó kialakítása, amely a megyékben, a vállalatoknál szintén kezdetét vette. A tervező szervek már hosszabb ideje foglalkoznak az 1976–80-ra terjedő időszak gazdasági fejlődésének megtervezésével. Megyénként és városonként számbavették a népesség összetételét, ismerik a munkába lépő és a nyugdíjkorhatárt elérő korosztályok nagyságát, tájékozódottak a kitermelhető ásványanyagokról, a termelés, a közlekedés, a kereskedelem és más ágazatok bővítésének szükségleteiről.

Megkezdődött az igények és a lehetőségek egyeztetése, megindult a vállalatok fejlesztési elgondolásainak kialakítása. Nem kezdődött még el — érthetően — az üzemi kollektívákkal való tárgyalás, a tervek egyeztetése, hiszen jóváhagyásra alkalmas tervek még nincsenek, nem lehetnek. Ez a termelő üzemekben természetes, hiszen a piaci értékesítési lehetőségek és sok más kérdés még tisztázásra vár.

Ahol lehet, mielőbb nyilvánosságot kell adni a tervezésre kerülő feladatoknak: ilyen például a város- és községfejlesztés, a lakossági ellátás. Csak akkor várható kellő összhang, az érdekeltek részéről való egyetértés, ha a fejlesztési elgondolások kialakításában is széles körű az egyeztetés, ha kellő mértékű az elgondolások megvitatása, minél teljesebb a tervezés nyíltsága.

A sokoldalú demokratikus előkészítés

mellett is hangsúlyozni szükséges, hogy az elgondolások csak előzetesek, a törekvés irányát jelzik, és nem tekinthetők még kész terveknek. Mégis, ott járnak el helyesen, ahol az érdekeltekkel ezekről tanácskoznak, véleményüket kérik, még mielőtt a testületek a különböző fejlesztési terveket fölöttes szervekhez előterjesztik, illetve hivatalosan elfogadják. Ez lehetővé teszi, hogy a döntések előtt több változatot megvizsgálhassunk, sőt a megfelelő döntésre jogosult szerv elé is alternatív javaslatok kerülhessenek. Ez a módszer segíthet abban is, hogy a rendelkezésre álló fejlesztési alapokat ésszerűen használják fel, adott esetben ugyanaból az összegből több égető feladatot oldhassanak meg. Jelentős fejlesztési forrás lehet nemcsak a lakosság hozzájárulása az elgondolások megvalósításához, hanem javaslatai, észrevételei, vagy éppen a sorrendiségre vonatkozó elgondolásai is. Különösen nem nélkülözhető ez a településfejlesztésben és más olyan területen, amelyben közvetlen érdekeltége van a lakosság valamely részének. Sok tapasztalat utal arra, hogy a tervek megvalósítása is realitáshoz válik, ha annak kialakításában részt vehetnek az érintettek, azok, akiket a tervezett fejlesztés szolgál, vagy akiknek azt meg kell valósítaniuk.

A tervező munka

valójában tehát nemcsak a tervező szervekben, az Országos Tervhivatalban, az Állami Tervbizottságban, tervosztályokon folyik, hanem — ahogyan minden család tervez — terveznie kell a nagyobb családoknak, közösségeknek a maguk területén. Mégepedig úgy, hogy közben kellő erőfeszítéssel a jelenlegi időszak feladatainak teljesítésére, a negyedéves, a féléves, az éves gazdasági programok megvalósítására, hogy minél jobb alapot, előlívősebb „kezdősebességet” biztosítson minden üzem, település, járás, megye az új, következő, középtávú tervidőszak indulásához.

Újabb vasúti alagutat fúrnak

Abaliget közelében novemberben újabb vasúti alagút fúrását kezdik meg a Bányászati Aknamélyítő Vállalat mecseki körzetének dolgozói. A hetvehelyi hegy átfúrásával mintegy 700 méterrel rövidül majd a vasúti pálya-

szakasz, s gyorsabban is közlekedhetnek itt a vonatok. Az alagút fúrása során mintegy 10 ezer köbméter sziklát robbantanak fel és távolítanak el. Az első szerelvények a tervek szerint 1977 végén haladhatnak át.

gondoskodtak. A vállalati üdülőházakat is hozzászámoltva az idén, a főszezonban a Balatonnál mintegy négyszázezeren tölthettek két hetet pihenéssel, szórakozással (MTI)